Canoane din Duminica a II-a a Sfântului şi marelui Post a Sfântului Grigorie Palama (Triod)

Predici din Duminica a II-a a Sfântului şi marelui Post (a Sfântului Grigorie Palama)(6.Triod):

https://www.academia.edu/42738478/Predici_din_Duminica_a_II_a_a_Sf%C3%A2ntului_%C5%9Fi_marelui_Post_a_Sf%C3%A2ntului_Grigorie_Palama_6_Triod_

https://archive.org/details/6.-dum.-a-ii-a-a-sf.-grigorie-palama

***

Materiale despre Triod:

https://independent.academia.edu/emystea/Triod

https://archive.org/details/@steaemy?query=Triod

***

Materiale despre Sfântul ierarh Grigorie Palama:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ier-Grigorie-Palama

https://archive.org/details/@steaemy?query=Palama

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Palama

&&&

Canonul Triodului

Cântarea 1-a

Irmos: Pe Faraon, cel ce se purta în car, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea şi pe Israel mergător pedestru l-a arătat, pe cel ce cânta cântare lui Dumenzeu.

Luând noi glasul desfrânatului, cu fierbinţi lacrimi cădem către Tine, părintele şi Dumnezeul tuturor, strigând: Am greşit depărtându-ne de la Tine, necurăţiei slujind. Deci primeşte pocăinţa noastră.

Starea cea împărătească care o ai dăruit mie defăimându-o, Cuvinte, rău m-am osândit, ca cel ce iubind dulceaţa păcatului m-am asemănat dobitoacelor. Ci Tu, Mântuitorule, cela ce pentru mine om Te-ai făcut, păzeşte-mă cu îndurarea Ta.

În genunchi cad ca şi de demult desfrânatul, Stăpâne Doamne. Deci Tu grăbind primeşte-mă, şi îmbrăţişându-mă cu mâinile, dăruieşte-mi chipul mântuirii Tale, şi în loc de argat, Iubitorule de oameni, iarăşi fiu al Tău mă fă.

A Născătoarei de Dumnezeu

Dumnezeieştii arătări, firea omenească prin tine s-a învrednicit, că tu una părtinitoare ai fost Fecioară către Dumnezeu omul. Pentru aceasta ca pe o Născătoare de Dumnezeu, toţi, după vrednicie te slăvim.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, Cela ce ai făcut bolta cea cerească şi ai zidit Biserica, Tu întăreşte-mă întru dragostea Ta, marginea doririlor şi credincioşilor întărire, unule Iubitorule de oameni.

Înfricoşându-mă de lucrurile mele şi de înstrăinarea cea cu depărtare şi de risipirea bogăţiei Tale, pe care am cheltuit-o în desfrânări, întru pocăinţă strig către Tine, Dumnezeule şi părintele meu: Greşit-am, mântuieşte-mă.

Greşind pe pământ, mă înfricoşez de cer; că am să fiu mustrat la judecată, când toţi vor sta de faţă, Cuvinte, judecându-se cu dreapta Ta judecată.

Întunecatele şi spurcatele mele gânduri mă hrăneau, când de la Tine Mântuitorule, mă depărtasem eu, păcătosul. Iar acum strig: Greşit-am! Greşit-am, mântuieşte-mă, pe cel ce cu căldură alerg la îndurarea Ta.

A Născătoarei de Dumnezeu

Frământătura lui Adam s-a îndumnezeit, Fecioară; că din pântecele tău purtător de trup s-a arătat Dumnezeu, prin carele am fost chemaţi din osânda de demult cei înşelaţi cu nădejdea îndumnezeirii.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti puterea mea...

Lepădând părinteştile porunci, dumnezeiasca bogăţie care mi-ai dăruit, în dulceţile patimilor o am cheltuit; pentru aceasta ca cel ce cu mărturisire mă căiesc, nu Te scârbi asupra mea, Stăpâne.

Cu dumnezeiască cuviinţă primind sărăcie, pe mine cel ce demult am fost depărtat, cheamă-mă către Tine; şi spre veselie mă rânduieşte Iubitorule de oameni, ajutând cu trupul Tău, cel dumnezeiesc, Cuvinte, chemării mele.

Prin lacrimi neîncetate să ne mântuim de veşnicele munci, pe care le-a gătit Dumnezeu viclenilor duhuri. Ca fiul cel pierdut, strigând: Greşit-am Ţie, Părinte! Ci primeşte-ne pe toţi cei ce alergăm la milostivirea Ta.

A Născătoarei de Dumnezeu

Cuvântul cel ce este fără început cu Tatăl şi cu Duhul, din Fecioara cea neispitită de bărbat se naşte afară de legea firii; şi a rămas ceea ce era şi în ceea ce a primit de la noi, iarăşi a rămas. Că este un Fiu în două firi, păzind întru amândouă cele ale firii.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumina cea neapusă? Şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul; ci Te rog întoarce-mă şi la lumina poruncilor Tale îndreptează căile mele.

De bogăţiile şi de dumnezeieştile daruri m-am lipsit, ducându-mă departe, unde m-am topit de foamea bunătăţilor vieţii; ci tu, Părinte ca un bun umple-mă de dulceaţa şi mărirea cea de demult, pentru bună îndurarea ta.

Primind gândul celui pierdut, carele şi-a cheltuit viaţa întru desfrânări, să alergăm către milostivul părinte cu neîndoită credinţă şi cu inimă înfrântă, ca să primim lăsarea păcatelor.

Nu întârzia suflete al meu petrecând în locuri depărtate, ci degrab aleargă mărturisindu-te lui Dumnezeu şi Tatălui, ca să iei dezlegare pentru relele ce le-ai lucrat, viaţa cheltuindu-ţi.

A Născătoarei de Dumnezeu

Soarele dreptăţii, cel ce se poartă pe nor luminos, întru tine îl vedem prea curată Fecioară purtându-se, carele goneşte întunericul nebuniei idoleşti şi luminează cu adevărată înţelegere.

Cântarea a 6-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Fiul Tău cel mai tânăr am fost şi bogăţia Ta prin deprinderea relei vieţuiri o am cheltuit şi darurile Tale le-am pierdut şi de bunătăţile Tale m-am lipsit. Vin deci către Tine, Părintele şi Dumnezeul meu, cerându-mi iertare.

Înstrăinare fără omenie am aflat şi a paşte porcii m-am osândit şi bogăţia mea pe care pentru milostivire mi-ai dat-o, degrab o am risipit şi am rămas gol despre toate. Ci Tu, ca Dumnezeul meu, miluieşte-mă!

Nu am îndrăzneală, Iubitorule de oameni, a privi şi a vedea nemăsurată înălţimea cerului, fiindcă am greşit; nici a mă numi fiu al Tău, eu păcătosul. Ci în dar mă iartă, Cel ce ai nemăsurată milă.

A Născătoarei de Dumnezeu

Negrăită este naşterea ta şi nepovestit este chipul naşterii, Fecioară, ceea ce ai născut mai presus de minte pe Dumnezeu, avându-ţi fecioria neîntinată. Pentru aceasta pe tine, ca pe o adevărată Născătoare de Dumnezeu, după vrednicie te mărim.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei ce au mers din Iudeea în Babilon, oarecând, cu credinţa Treimii văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Îndrăzneală nu am, a mă numi fiu al Tău, Părinte Iubitorule de oameni, ci mă fă ca pe unul din argaţii Tăi, rogu-Te şi nu Te îngreţoşa de mine cel ce strig: Dumnezeul părinţilor noştri, bine eşti cuvântat.

Spurcându-ne viaţa prin vieţuirea păcătoasă şi pierzându-ne bunul neam cel dintâi, prin fierbinte pocăinţă să alergăm către cel unul Părinte al nostru şi Dumnezeu; ca să luăm mântuire.

Aspru stăpân este căruia m-am osândit a-i robi; tare şi nesuferită foame am răbdat, plăcând porcilor. Ci întorcându-mă, strig: Mântuitorule mântuieşte-mă.

A Născătoarei

Firea cea muritoare o ai înviat, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, ceea ce una ai născut viaţa; drept aceea, pe tine credincioşii mântuire te ştim, ca ceea ce ai născut cu trup pe Dumnezeul părinţilor.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul, chinuitorul haldeilor, l-a ars nebuneşte, pentru cinstitorii de Dumnezeu; dar văzându-i pe aceştia mântuiţi de o putere mai mare, Făcătorului şi Izbăvitorului a strigat: Tineri, binecuvântaţi-L, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Bogăţia cea nemăsurată şi multă milostivirea Ta o vedem. Stăpâne, cei ce credem întru Tine. Pentru aceasta toţi cu căldură împreună cu desfrânatul cădem către Tine. Primeşte pe cei ce Ţi-au greşit şi la Tine au alergat; că nu este, milostive, păcat, care să poată birui iubirea Ta de oameni.

Pentru milostivire, Stăpâne, pe sine Te-ai smerit, şi Te-ai apropiat fiilor Tăi celor căzuţi; că însuţi Iubitorule de oameni pe cei căzuţi îi întâmpini şi sărutându-i, mântuire le dăruiești. Şi de şi cineva va cădea jos, milostiv fiind ca un Iubitor de oameni, nu Te mânii.

Cea mai înfricoşată judecată mă va întâmpina, o, Stăpâne! Că văzându-Te fără răutate şi iubitor de oameni, nu alerg către Tine ca să strig cu glasul desfrânatului, ci în lenevire îmi petrec viaţa. Tu dar fii mie milostiv şi de osânda aceea mântuieşte-mă prin pocăinţă, îndurate.

Nu trei dumnezei slăvim, ci o Dumnezeire, iar trei ipostasuri cinstim cu adevărat. Pe Tatăl nenăscut, pe Fiul născut din Tatăl, şi pe Duhul Sfânt purces din Tatăl, pe Dumnezeu unul în trei; deşi numirea fiecăruia, ca un Dumnezeu ce este, cu credinţă se slăveşte.

A Născătoarei de Dumnezeu

La multe năpaste, sunt supus, şi cu viforul întristărilor înecat. Ci cu rugăciunile tale mântuieşte-mă, ceea ce eşti limanul mântuirii prea curată, şi din toate răpindu-mă, mă mântuieşte. Ca pe tine, după vrednicie, ca pe o caldă folositoare, şi de Dumnezeu Născătoare, să te slăvesc întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul şi marginile pământului s-au minunat că Dumnezeu S-a arătat oamenilor trupeşte şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea pe tine, Născătoare de Dumnezeu, Începătoriile cetelor îngereşti şi omeneşti te mărim.

Bucurie şi veselie se face acum pentru mine, junghiindu-se viţelul Tău; umple de aceasta şi sufletul meu cel ce nădăjduieşte spre Tine, Dumnezeule. Primeşte-mă pe mine rătăcitul, şi la viață mă ridică pe mine cel omorât, şi mă îmbracă întru dumnezeiasca haină a mântuirii şi a nestricăciunii.

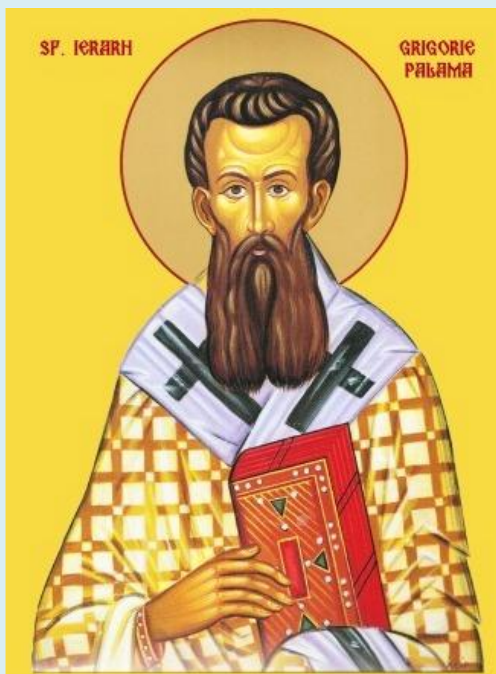
Sufletelor depărtate de la Dumnezeu şi lipsite de dumnezeieştile daruri, veniţi cu căldură, şi luând în minte întoarcerea desfrânatului, să strigăm: Părinte bunule! Cela ce eşti din ceruri, greşit-am cu toţii, curăţeşte-ne şi ne mântuieşte, pe cei ce alergăm la mila Ta.

Ca unul ce ai mulţime multă de îndurări, nu Te îngreţoşa Doamne, Doamne, de mine, carele în multe desfătări am cheltuit bogăţia, şi acum alerg şi strig către Tine: Greşit-am Ţie ! Mântuieşte-mă, pe cel ce scap la mila Ta.

A Născătoarei

Liman de mântuire, de călăuzire şi de părtinire, te am pe tine eu, robul tău; scapă-mă de toate împiedicările cele cumplite, ca una ce eşti bună, cu rugăciunile tale cele către Dumnezeu, Stăpână. Că spre tine cu dragoste toată nădejdea mi-am pus; ca să te slăvesc cu credinţă.

Alt Canon, al Sfântului Grigorie Palama

Cântarea 1-a

Irmos: Deschide-voi gura mea...

Veniţi dumnezeieşti ritori şi cei mai aleşi dintre teologi, veniţi limbile cele de Dumnezeu grăitoare, adunaţi-vă întru una, ca să lăudaţi după vrednicie pe ritorul Duhului, pe dumnezeiescul Grigorie.

Să se laude de mine stâlpul credinţei, apărătorul Bisericii, marele Grigorie, prea alesul păstor al Tesalonicului, podoaba cea adevărată a cetei ierarhilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Din pruncie ai poftit viaţa cea mai bună, şi din tinereţe ai iubit părinte înţelepţia cea desăvârşită; şi întocmai cu obiceiurile şi cu gândul te-ai arătat cu cel de un nume cu tine, dumnezeiescul Grigorie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Fii mie, Preacurată, cale vieţii mele, povăţuindu-mă spre dumnezeieştile locaşuri, că am rătăcit şi m-am alunecat în surpăturile răutăţii, din care ridică-mă cu mijlocirea ta.

Catavasie: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul, şi cuvânt răs-punde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Păzind curgerile dumnezeieştilor tale învăţături, scăpăm de toată măiestria celor de rea credinţă şi gonim toate cetele lor, cu sfinţitele tale scrisori, Grigorie.

Înţelepciunea nebunească a celor de rea credinţă o ai stricat, fericite, având în inima ta înţelepciunea lui Dumnezeu cea ipostatică; prin care cu sunet ai sfărâmat deşarta lor întărâtare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Omorându-ţi toată zburdarea trupului celui stricăcios, înţelepte, sihăstreşte ţi-ai înviat mişcările sufletului şi l-ai făcut pe el organ dumnezeiesc al Teologiei.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu cunoştinţa minţii şi cu voinţa am iubit cu dinadinsul viaţa, cea de ruşine şi păcătoasă; ci cu dumnezeiasca dragoste, leagă-mă Fecioară, mireasă a lui Dumnezeu, prin dumnezeiască rugăciunea ta.

Condacul glasul al 4-lea: Acum s-a arătat vremea cea de lucrare, lângă uşi stă judecata, să ne sculăm dar postindu-ne, să aducem lacrimi de umilinţă, împreunate cu milostenie, strigând: Greşit-am mai mult decât nisipul mării. Ci slăbeşte, Făcătorule al tuturor, ca să luăm cununile nestricăciunii.

Sedealna, glasul al 4-lea:

Podobia: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Înşelăciunea celor rău credincioşi o ai ars înţelepte şi credinţa ortodocşilor bine o ai arătat şi ai luminat lumea. Pentru aceasta purtător de biruinţă te-ai arătat, stâlp Bisericii şi arhiereu adevărat. Deci nu înceta rugându-te lui Hristos, să ne mântuiască pe noi, pe toţi. *(de două ori)*

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Primeşte degrab rugăciunile noastre, Stăpână, şi le du Fiului şi Dumnezeului tău, Doamnă cu totul fără prihană. Stinge supărările hulitorilor, doboară vicleniile şi surpă, prea curată, îndrăzneala celor fără de Dumnezeu, care se într-armează asupra robilor tăi.

Cântarea a 4-a

Irmos: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum având-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Deschizându-ţi gura ta, părinte înţelepte, ai propovăduit înţelepciunea lui Dumnezeu la care ai gândit în inima ta pururea; şi pe Varlaam cel deşert, neînţelept şi fără minte l-ai arătat.

Apus-ai sub pământ, după legea firii, soare cel prea dulce; ce vei răsări de dimineaţă cu Hristos, Soarele cel neapus, Cel ce caută spre toţi prin rugăciunile tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arătatu-te-a darul lui Dumnezeu, pe tine fericite, laudă şi întărire prea mare ortodocşilor; păstor bun şi al doilea teolog şi turmei păzitor prea deştept.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Deschide-mi urechile sufletului, Maică a lui Dumnezeu, ceea ce ai născut pe Cel ce a deschis mai înainte urechile surdului şi mă învredniceşte a lua în urechi dumnezeieştile cuvinte şi a le împlini.

Cântarea a 5-a

Irmos: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut pe Fiul cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cu secerea cuvintelor tale şi cu sfinţitele scrisori, ai tăiat eresurile cele spinoase şi odraslele neghinelor străine; şi ai semănat seminţele Ortodoxiei cele de bună credinţă, ierarhe Grigorie.

Cuvintele tale cele prea înţelepte şi cinstitele scrisori sunt rouă cerească, miere din piatră, pâine îngerească celor ce aleargă la tine; mursă de miere, mâncare plină de dulceaţă şi izvor de apă vie, Grigorie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Învăţător te cunoaşte pe tine pământul şi marea, stâlp sfinţit al Ortodoxiei şi cinstită cămară a dumnezeieştilor dogme, sfinţit înţelept cuvântător de Dumnezeu, împreună locuitor şi părtaş şi întocmai la obicei cu apostolii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cu râurile umilinţei spală întinăciunea inimii mele, Fecioară prea curată, şi-mi dăruieşte mijloace de pocăinţă cu sfinţitele tale rugăciuni, cele către înduratul Dumnezeu, pe carele negrăit l-ai născut.

Cântarea a 6-a

Irmos: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce s-a născut dintr-însa.

Ruptu-s-a deşarta întărâtare şi limba lui Varlaam celui fără minte, cu cuvintele şi cu dogmele şi cu ascuţirea minţii înţeleptului împărat şi cu a ta, Grigorie.

Dumnezeiasca alăută a Duhului, trâmbiţa care a vestit luminat tainele lui Dumnezeu, pe marele ierarh al Tesalonicului, limba cea de Dumnezeu cuvântătoare, cu cântări să o cinstim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Povăţuind pe popor oarecând ca un stâlp de foc, ai ars pe vrăjmaşii credinţei; iar adunările credincioşilor le-ai luminat, de Dumnezeu înţelepţite, părinte Grigorie.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Stăpână prea curată, fii mie linişte şi liman de mângâiere, trecându-mă la dumnezeiescul ţărm cel fără de valuri şi alinându-mi viforul patimilor mele.

Condac glasul al 8-lea:

Podobia: Apărătoare Doamnă, mulţumiri pentru biruinţă, izbăvindu-ne din nevoi aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi. Ci ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, slobozeşte-ne pe noi dintru toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-te, Mireasă, pururea Fecioară!

Pe tine, organul înţelepciunii cel sfinţit şi dumnezeiesc, trâmbiţa teologiei cea luminoasă, cu un glas te lăudăm, Grigorie de Dumnezeu grăitorule. Ci cela ce stai ca o minte înaintea minţii celei dintâi, către dânsul îndreptează mintea noastră, părinte, ca să strigăm: Bucură-te, propovăduitorule al darului.

Icos: Înger te-ai arătat pe pământ, vestind oamenilor cele dumnezeieşti, ce nu se pot grăi. Ca având minte omenească şi trup, cu glasurile ca ale celor fără de trupuri, ne-ai făcut pe noi de ne-am minunat, de Dumnezeu grăitorule, a striga ţie acestea:
Bucură-te, prin carele s-a gonit întunericul;
Bucură-te, prin carele a venit lumina;
Bucură-te, vestitorule al Dumnezeirii celei nezidite;
Bucură-te, văditorul al celei zidite şi nebune cu adevărat;
Bucură-te, cela ce ai spus că firea lui Dumnezeu este înălţime neajunsă;
Bucură-te, cela ce ai zis că lucrarea lui este adâncime, care nu se poate lesne vedea;
Bucură-te, că slăvirea lui Dumnezeu bine o ai vestit;
Bucură-te, că părerile făcătorilor de rele le-ai mustrat;
Bucură-te, luminătorule, cela ce ai arătat soarele;

Bucură-te, paharule, carele dai băutură nemuritoare;
Bucură-te, prin carele străluceşte adevărul;
Bucură-te, prin carele s-a întunecat minciuna;
Bucură-te, învăţătorule al darului!

Cântarea a 7-a

Irmos: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prealăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cei ce cinstesc cuvintele şi scrisorile tale, Grigorie, se învaţă cunoştinţa lui Dumnezeu, plini se arată de înţelepciunea cea duhovnicească şi teologiceşte propovăduiesc darul cel nezidit şi lucrarea lui Dumnezeu.

Sabia şi arcele celor rău credincioşi, tu de tot le-ai sfărâmat şi trufia lui Varlaam şi toată puterea ereticilor, ca o ţesătură de păianjen o ai risipit ca şi cu o piatră, prea mare ierarhe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Pecetluitu-s-a cu cuvintele şi cu dogmele şi cu scrisorile tale, Grigorie, credinţa celor bine credincioşi şi îndrăzneala eresurilor a contenit şi ameninţarea dreptei credinţe şi tăria celor rău credincioşi a încetat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Noi cei uscaţi de bolile patimilor ştiindu-te cu adevărat izvor de tămăduiri, scoatem ape de mântuire dumnezeieşti şi strigăm: Bine este cuvântat Preacurată, rodul pântecelui tău.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stai acum împreună cu teologii lângă scaunul celui prea îndurat, fiind asemenea cu dânşii, şi întocmai la obiceiuri, prea înţelepte Grigorie, mai întâi şezătorule pe

scaunul Tesalonicului, podoaba ierarhilor, luminat împodobit fiind cu mărirea arhieriei, şi servind lui Dumnezeu.

Ştiind Dumnezeu curăţia gândului tău şi mai înainte de pântece şi de zămislire, a grăit curat credinciosului şi dumnezeiescului împărat, că erai să fii apărător nebiruit al Bisericii. Pentru aceasta, prin întărire canonicească te-ai uns cu mirul arhieriei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Biruieşte-se arătat şi se spulberă adunarea lui Polichindin de mâna ta, şi de înţeleptele tale cuvinte, prea lăudate Grigorie, mai întâi şezătorule pe scaunul Tesalonicuiui. Şi precum piere fumul, aşa a pierit adunarea cea putredă, prin limba ta cea cu glas de tunet şi de teolog.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cuvântul lui Dumnezeu din bunătatea sa cea desăvârşită, întru tine, Fecioară, a împodobit, firea omenească cea cufundată în patimi şi toată o a înnoit şi o a sfinţit. Pentru aceasta cei prin tine mântuiţi, te slăvim întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat; şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Oglindă dumnezeiască te-ai făcut Grigorie; că pe cel după chipul lui neîntinat l-ai păzit, şi mintea punându-ți bărbăteşte, stăpân asupra patimilor trupeşti, a luat chipul Cel după asemănare. Pentru aceasta te-ai şi făcut casă prea luminată Sfintei Treimi.

Împăratul cel bine credincios, te-a arătat pe tine, ca şi cum ai fi fost cu aripi zburând prin văzduh; că împreună cu dânsul te-ai luptat, ca un plin de dumnezeiescul Duh asupra lui Varlaam, celui cu minte deşartă şi nebun, carele a grăit nedreptate asupra înălţimii lui Dumnezeu; pe carele pe dreptate l-ai biruit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu totul fiind plin de înţelepciunea cea bună, mărite, ai strălucit lumină în lume, izvorând dogmele Ortodoxiei; căci cu iubirea filosofiei celei alese, înţelepte, ai luat în pântece dumnezeiasca frică şi ai născut cuvintele Duhului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cântare de mulţumire cu un glas aducem ţie noi credincioşii, de Dumnezeu Născătoare; că tu ai dezlegat blestemul nostru cel de demult şi toţi luăm prin tine dumnezeiasca binecuvântare, mântuire, luminare, milă şi bucuria cea veşnică.

Sinaxar la Duminica a doua a Postului mare

Sinaxarul din Minei, apoi acesta.

În aceeaşi zi, în Duminica a doua a postului mare, facem pomenirea celui întru Sfinţi părintelui nostru Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului.

Stih: Spre lumina cea neînserată îl duce acum al luminii izvor,
Pe cel cu adevărat mare şi strălucitor al luminii predicator.

Acest fiu al dumnezeieştii şi neînseratei lumini, cu adevărat om al lui Dumnezeu şi minunat serv şi slujitor al lui Dumnezeu, se trăgea din Asia, din părinţi de neam şi slăviţi, s-a silit să-şi împodobească cu virtute şi învăţătură nu numai omul cel din afară şi văzut, ci cu mult mai mult pe cel lăuntric şi nevăzut.

Pe când era încă în fragedă copilărie i-a murit tatăl lui. Mama sa l-a învăţat şi l-a crescut atât pe el cât şi pe fraţii şi surorile lui în învăţătura şi în legea Domnului şi în Sfintele Scripturi. A ajuns încă bun cunoscător şi al învăţăturii laice, căci a urmat la dascăli învăţaţi.

Grigorie, isteţ din fire, având o râvnă potrivită, a adunat în scurtă vreme tot felul de cunoştinţe, încât ajungând la vârsta de douăzeci de ani, şi socotind pe toate o nimica şi mai înşelătoare decât visurile, căuta să alerge sus la Dumnezeu, pricina şi dătătorul oricărei înţelepciuni, şi printr-o vieţuire mai desăvârşită să-şi afierosească lui Dumnezeu toată fiinţa sa.

De aceea descoperă mamei sale scopul său iubitor de Dumnezeu, dorul şi dragostea înflăcărată de Dumnezeu ce-o avea de multă vreme. Cu acest prilej a aflat că şi ea nutreşte demult aceleaşi gânduri şi că-şi găseşte desfătarea în aceleaşi lucruri ca şi el. A adunat deci mama îndată în jurul ei pe copiii săi şi le-a zis cu veselie: Iată eu şi pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu! Apoi încearcă să afle ce părere au ei despre cele bune şi le descoperă ţelul fratelui lor mai mare.

Acesta, întrebuinţând mai mult cuvinte din inimă decât din minte, i-a convins să urmeze cu bucurie aceleaşi dorinţe ca şi el şi să fugă de lume. De aceea după ce şi-a împărţit, după sfatul evanghelic, toată averea la săraci şi a părăsit cu suflet uşurat favorurile împărăteşti şi cinstea şi zgomotele din palatele împărăteşti, a urmat lui Hristos.

Pe mama şi pe surorile sale le-a băgat într-o mânăstire de călugăriţe, iar el împreună cu fraţii săi s-a dus în muntele sfinţeniei, supranumit Atos. Dar pentru că timpul n-a îngăduit să trăiască la un loc, a sfătuit pe fraţii săi să rămână în alte mănăstiri şi acolo să-şi ducă viaţa după plăcerea lui Dumnezeu, iar el s-a dat în ascultarea unui bătrân minunat numit Nicodim, care trăia în isihie numai pentru Dumnezeu. De la acesta a învăţat cu fapta, în umilinţa sufletului, toată porunca şi toată virtutea.

A mai dobândit aici, în descoperire tainică, şi sprijinul şi ajutorul nebiruit de nimeni al prea curatei Născătoarei de Dumnezeu.

După mutarea lui Nicodim către Dumnezeu, a trăit câţiva ani în Marea Lavră cu multă râvnă şi cu minte încărunţită. De dragul isihiei, însă, pleacă din Marea Lavră şi îmbrăţişează pustia.

Adăugând totdeauna dor lângă dor şi dorind necontenit cu tărie să fie cu Dumnezeu, se dă pe sineşi unei vieţi covârşitor de aspre. Înfrânându-şi de pretutindeni prin rugăciune stăruitoare simţurile, înălţându-şi mintea la Dumnezeu, petrecându-şi tot timpul în rugăciune, studiind cele dumnezeieşti şi întocmindu-şi într-un chip foarte bun viaţa, învingea cu mare putere, prin ajutorul lui Dumnezeu, luptele ce le dau demonii; curăţindu-şi sufletul cu izvoare de lacrimi prin privegheri de nopţi întregi a ajuns vas ales al harurilor dumnezeiescului Duh şi avea adeseori vedenii dumnezeieşti și ceea ce-i mai minunat este că nu şi-a schimbat felul lui aspru de viaţă, cu toate că a plecat, din pricina năvălirilor ismaeliţilor, în Tesalonic şi a fost silit să locuiască în unele oraşe.

După mulţi ani, după ce şi-a curăţit desăvârşit şi trupul şi sufletul, cu voia lui Dumnezeu, a primit marele har al preoţiei. Şi săvârşea tainele preoţiei ca unul care n-avea trup şi era, ca să spun aşa, în afară de el însuşi, încât sufletele celor care se uitau la el, se pocăiau numai văzându-l. Era cu adevărat mare şi era cunoscut de cei care trăiau după plăcerea lui Dumnezeu ca un purtător de Duh.

Se arăta un astfel de om şi celor care vedeau faptele lui; avea putere împotriva dracilor; izbăvea pe cei cuprinşi de înşelăciunea şi uneltirea lor; făcea ca pomii neroditori să dea roade; vedea mai dinainte cele viitoare şi era împodobit şi cu celelalte haruri şi roade ale dumnezeiescului Duh.

Dar pentru că săvârşirea virtuţii stă în puterea noastră, iar căderea în încercări nu stă în puterea noastră, şi fără încercări nu este nici desăvârşire şi nici arătarea credinţei noastre în Dumnezeu căci împreună lucrarea faptei bune şi a dorinţei de bine

desăvârşeşte pe omul care trăieşte după Dumnezeu a îngăduit Dumnezeu să cadă acest mare bărbat în felurite şi necontenite încercări, pentru ca prin toate acestea să se arate cu adevărat desăvârşit.

Ce minte poate să-şi închipuie câte s-au întâmplat? Ce cuvânt poate să rostească uneltirile mai mari decât cele dinainte ale cumplitului vrăjmaş şi acuzaţiile şi bârfelile aduse lui de noii luptători împotriva lui Dumnezeu? Cine poate să spună cât de mult a luptat pentru credinţă timp de douăzeci şi trei de ani, suferind din partea vrăjmaşilor vătămări şi felurite necazuri?

Fiara italiană, Varlaam din Calabria, care se credea grozav în înţelepciunea laică şi socotea în deşertăciunea propriilor lui gânduri că ştie toate lucrurile, a pornit război cumplit împotriva Bisericii lui Hristos, a dreptei noastre credinţe, şi a tuturor celor care o ţineau cu tărie. Varlaam învăţa nebuneşte că harul comun Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh şi lumina veacului ce va să fie, prin care vor străluci şi drepţii ca soarele, în chipul în care şi Hristos a arătat-o strălucind ca soarele pe Muntele Taborului şi pe scurt toată puterea şi lucrarea Dumnezeirii trei ipostatice, este cu totul deosebită de firea dumnezeiască şi este creată. Iar cei care cugetau drept că acea dumnezeiască lumină este necreată şi că toată puterea şi lucrarea dumnezeiască nu sunt nicidecum însuşiri noi printre însuşirile fireşti ale lui Dumnezeu, pe toţi aceştia, prin cuvinte şi prin scrieri mari îi numea închinători la doi Dumnezei şi închinători la mai mulţi Dumnezei, după cum ne numesc şi iudeii, Sabelie şi Arie.

Pentru a vădi rătăcirea lui Varlaam, Biserica a trimis la Constantinopol pe dumnezeiescul Grigorie, ca un luptător al credinţei şi ca un cunoscut apărător, dar mai bine spus şi ca acuzator şi ca acuzat.

Dumnezeiescul împărat Andronic al patrulea Paleologul, apărător al dreptei credinţe, a adunat un Sfânt Sinod. Când a venit la acest sinod şi Varlaam cu învăţăturile lui eretice spuse mai sus şi cu acuzaţiile aduse împotriva credincioşilor marele Grigorie, plin de dumnezeiescul Duh, şi îmbrăcat cu putere nebiruită de sus, a astupat acea gură deschisă împotriva lui Dumnezeu şi în sfârşit a biruit-o; a prefăcut la cenuşă, prin cuvântări arzătoare şi prin scrieri, ereziile lui asemănătoare spinilor. Pentru că n-a mai putut suferi ruşinea, vrăjmaşul dreptei credinţe a fugit la latini, de unde a şi venit.

În sinod Grigorie, după ce a mustrat pe Varlaam, mustră şi pe Polichindin şi prin cuvântări contradictorii a nimicit scrierile lui. Cu toate acestea partizanii pierzaniei acelora nu încetau de a purta război Bisericii lui Dumnezeu. Spre a le fi stavilă, silit mai mult de sfântul sinod şi chiar de împărat, şi înainte de toate prin voia

dumnezeiască, Grigorie a fost înduplecat să se urce pe tron arhiepiscopal şi să fie păstor sfintei Biserici a Tesalonicului.

Îmbrăcat cu acest dar, a dat cu bărbăţie şi stăruinţă cu mult mai multe lupte decât înainte pentru credinţa ortodoxă. Pe mulţii, cumpliţii şi vicleni partizani al lui Achindin şi Varlaam, care se arătau ca nişte pui înverşunaţi al unor înverşunate fiare sălbatice, ca şi pe învăţăturile şi scrierile lor, i-a combătut cu fel de fel de argumente, prin cuvântări şi scrieri de Dumnezeu insuflate, nu odată sau de două ori sau de trei ori, ci de multe ori şi în multe împrejurări, nici numai în timpul unui împărat sau patriarh, ci în timpul a trei împăraţi, care au luat sceptrul împărăţiei unul după altul şi în timpul tot atâtor patriarhi şi a multor sinoade. Dar în sfârşit i-a biruit. Unii îndărătnici, socotind o nimica dreptatea dumnezeiască, au rămas în rătăcirea lor. Aşa s-a întâmplat cu toate ereziile.

Mai sunt încă şi azi din toate ereziile rămăşiţe, care n-au nici o ruşine de sfinţii care le-au pus pe fugă, ca să nu mai vorbesc de neamul obraznic al iudeilor, care şi până azi se porneşte cu furie împotriva lui Hristos.

Pe scurt, acestea şi atât de mari sunt biruinţele marelui Grigorie împotriva necredincioşilor. Dar Dumnezeu, pe căi nespuse, îl trimite învăţător şi în răsărit. Din Tesalonic este trimis sol în Constantinopol ca să potolească certurile dintre împăraţi.

A fost prins însă de agareni şi ţinut în stăpânirea lor un an întreg. Ca un luptător a mers din loc în loc şi din oraş în oraş, învăţând ca mult curaj Evanghelia lui Hristos. Pe cei tari îi întărea încă şi mai mult şi-i sfătuia să stăruie în credinţă, iar pe cei şovăielnici, care aveau unele îndoieli şi-i puneau întrebări cu privire la cele ce se petreceau pe acea vreme, îi sprijinea cu înţelepciunea dumnezeiască şi le dădea cea mai bună dezlegare tuturor întrebărilor ce le puneau. Iar cu ceilalţi necredincioşi, care s-au rupt în chip nenorocit de creştini şi-şi bat joc de dogmele noastre; de iconomia Întrupării Domnului şi Dumnezeului nostru, de cinstita Cruce, de cinstitele icoane cărora ne închinăm, de multe ori le vorbea cu îndrăzneală. Mai mult încă vorbea şi despre Mahomed şi despre multe alte întrebări ce-i erau puse. Prin răspunsurile pe care le dădea pe unii îi uimea, iar pe alţii îi înfuria împotriva lui, şi-şi întindeau mâinile spre el şi i-ar fi pus muceniceşte capăt zilelor, dacă, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, n-ar fi fost cruţat cu nădejdea răscumpărării sale cu bani.

Acest lucru s-a întâmplat şi marele Grigorie a fost eliberat de nişte creştini iubitori de Hristos. Şi aşa a plecat îndată, mucenic nesângerat la turma sa.

Pe lângă multe şi mari daruri şi merite deosebite ce avea, a fost împodobit şi el cu semnele lui Hristos, având în el, după cum spune Pavel, lipsurile lui Hristos (Coloseni, 24). Iar ca să arătăm însuşirile lui deosebite le vom numi pe acestea: Era peste măsură de blând şi smerit, însă nu când era vorba de Dumnezeu şi de cele dumnezeieşti; în acestea era mare luptător; era fără ură şi îngăduitor; căuta, atât cât îi sta în putinţă, să răsplătească cu bine pe cei care se purtau rău cu el; nu primea cu uşurinţă cuvintele ce se spuneau împotriva unora; era răbdător şi cu suflet mare în greutăţile ce veneau asupra lui de fiecare dată; era mai presus de orice plăcere şi slavă deşartă; era totdeauna simplu în toate trebuinţele trupului, deşi cu timpul trupul lui se slăbise cu totul; blândeţea, liniştea şi necontenita lui bunăvoinţă a tăriei sufletului său se desăvârşise atât de mult în el, încât aceste însuşiri se arătau şi pe dinafară celor care-l priveau; în toate totdeauna înţelegător, atent şi ordonat.

Ca o urmare a acestor însuşiri aproape niciodată ochii lui nu-i erau seci de lacrimi, ci purtau în ei izvoare de lacrimi. Deci aşa a luptat vitejeşte de la început până la sfârşit împotriva patimilor şi a dracilor; a alungat departe de Biserica lui Hristos pe eretici, înfăţişând limpede în cuvântări şi în scrieri credinţa ortodoxă, iar prin ele a pecetluit oarecum toată Scriptura cea insuflată de Dumnezeu, după, cum şi ea, care-i sfârşit şi pecete a vieţii şi cuvântului sfinţilor, a pecetluit viaţa şi cuvântul lui; a păstorit apoi, apostoleşte şi bine plăcut lui Dumnezeu, turma lui timp de treisprezece ani, a împodobit-o cu predici morale şi a condus-o spre tăria cea cerească.

Şi, ca să spunem aşa, spre a se arăta ajutător deobşte şi al ortodocşilor în viaţă şi al celor ce vor veni, s-a mutat la viaţa cea mai presus de lume în anul 1362 de la Hristos, trăind în total 68 de ani. Duhul şi l-a dat în mâinile lui Dumnezeu, iar trupul, sfintele lui moaşte, le lasă turmei.

Sfintele lui moaşte şi astăzi se păstrează în Mitropolia din Tesalonic, neobişnuit de strălucite şi de slăvite, ca o moştenire şi comoară nepreţuită. De fiecare dată fac minuni celor ce se apropie de ele cu credinţă, dăruiesc izbăvire de tot felul de boli, despre care povesteşte multe istoria Sfântului Grigorie.

Cu ale lui rugăciuni, Dumnezeule, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.